

D E C I Z I E

08 noiembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Svetlana Filincova
Dumitru Mardari
Nina Vascan
Victor Burduh

examinând recursul declarat de avocatul Eric Puțuntica, în interesele Asociației Profesionale „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule”,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Asociația Profesională „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule” împotriva lui Victor Maicruț, intervenient accesoriu Vladislav Tricolici privind încasarea despăgubirii de asigurare și dobânzii de întârziere,

împotriva deciziei din 07 februarie 2019 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a casat integral hotărârea din 23 februarie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul Fălești, prin care s-a admis acțiunea AP „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule”,

c o n s t a t ă :

La 15 mai 2017 Asociația Profesională „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule” a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Victor Maicruț privind încasarea în regres a despăgubirii de asigurare, dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că, la 07 decembrie 2015, în apropierea s.Pîrlița, r-1 Fălești s-a produs accidentul rutier în rezultatul căruia automobilul de model „Skoda Fabia”, n/î XXX, condus de Victor Maicruț, a tamponat automobilul de model „Toyota Corolla”, n/î XXX, condus de către Vladislav Tricolici.

Potrivit procesului-verbal cu privire la contravenție nr. MAI03 182456 din 09 decembrie 2015, vinovat de producerea accidentului rutier a fost recunoscut Victor Maicruț conducătorul autovehiculului de model „Skoda Fabia” n/î XXX, care la momentul producerii accidentului deținea poliță de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă, care însă nu corespundea cu prevederile Legii nr.414-

XVI din 22 decembrie 2006 „Cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule”.

La 11 martie 2016, persoana păgubită Vladislav Tricolici a adresat cerere către AP „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule”, solicitând acordarea despăgubirilor ce i se cuvin conform prevederilor legale în vigoare ca urmare a prejudiciului suferit în rezultatul accidentului de circulație produs la 07 decembrie 2015.

În legătură cu faptul că pârâtul Victor Maicruț nu a respectat dispozițiile art. 4 alin. (1) din Legea nr.414- XVI din 22 decembrie 2006 „Cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule”, la data de 20 iunie 2016 AP „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule”, în temeiul art. 33 alin. (3) din Legea menționată și în baza Ordinului nr.159/ovs din 10 iunie 2016, a achitat persoanei păgubite Vladislav Tricolici, din mijloacele Fondului de Protecție a Victimelor străzii, despăgubirea de asigurare pentru daunele cauzate autovehiculului de model „Toyota Corolla” cu n/î XXX, în sumă totală de 48099,97 de lei.

A menționat că, în scopul soluționării litigiului pe cale amiabilă și a respectării prevederilor legale, în adresa lui Victor Maicruț a fost expediată pretenție prin care s-a solicitat recuperarea despăgubirilor acordate lui Vladislav Tricolici, însă solicitările nu au fost admise.

A solicitat reclamantul încasarea în regres de la Victor Maicruț a despăgubirii de asigurare în sumă de 48 099,97 de lei, a dobânzii de întârziere în sumă de 1349,10 de lei, a cheltuielilor suportate pentru constatarea prejudiciului în sumă de 800 de lei; încasarea cheltuielilor de judecată ce țin de plata taxei de stat achitată la depunerea acțiunii în mărime de 1507,48 lei și a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 2500 de lei (f.d. 1-5, vol. I).

În cadrul examinării cauzei reclamantul AP „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule” a concretizat cerințele din acțiune, solicitând încasarea de la Victor Maicruț a despăgubirii de asigurare în sumă de 48 099,97 de lei, a dobânzii de întârziere în sumă de 1349,10 de lei, a cheltuielilor suportate pentru constatarea prejudiciului în sumă de 400 de lei; încasarea cheltuielilor de judecată ce țin de plata taxei de stat achitată la depunerea acțiunii în mărime de 1507,48 lei și a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 2500 de lei (f.d. 126 verso, 128, vol. I).

Prin hotărârea din 23 februarie 2018 a Judecătorei Bălți, sediul Fălești s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de către AP „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule” și s-a încasat de la Victor Maicruț în beneficiul AP „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule” cu titlu de despăgubire de asigurare suma de 48 099,97 de lei.

S-a încasat de la Victor Maicruț în beneficiul AP „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule” cu titlu de dobândă de întârziere suma de 1349,10 de lei.

S-a încasat de la Victor Maicruț în beneficiul AP „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule” cu titlu de compensare a cheltuielilor de judecată suma de 4407,48 lei (f.d. 129, 137-140, vol.I).

Prin decizia din 05 iunie 2018 a Curții de Apel Bălți, s-a respins apelul declarat de Victor Maicruț, cu menținerea hotărârii din 23 februarie 2018 a Judecătorei Bălți, sediul Fălești (f.d. 174, 175-180, vol.I).

Prin decizia din 24 octombrie 2018 a Curții Supreme de Justiție, s-a admis recursul declarat de Victor Maicruț, reprezentat de avocatul Ghenadie Odobescu, s-a casat decizia din 05 iunie 2018 a Curții de Apel Bălți, cu trimiterea cauzei la judecare în Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecată (f.d. 224-236, vol.I).

Prin decizia din 07 februarie 2019 a Curții de Apel Bălți, s-a admis apelul declarat de Victor Maicruț, s-a casat hotărârea din 23 februarie 2018 a Judecătorei Bălți, sediul Fălești, cu emiterea unei hotărâri noi prin care cererea de chemare în judecată înaintată de AP „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule” s-a respins ca neîntemeiată (f.d. 24, 25-29, vol.II).

La 04 iunie 2019 AP „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule”, reprezentată de avocatul Eric Puțuntica, a declarat recurs împotriva deciziei din 07 februarie 2019 a Curții de Apel Bălți, solicitând casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii din 23 februarie 2018 a Judecătorei Bălți, sediul Fălești (f.d. 41-45, vol.II).

În susținerea recursului a indicat prevederile art. 432 alin. (1), (2) lit. c) Cod de procedura civilă.

În motivarea recursului și-a exprimat dezacordul cu decizia din 07 februarie 2019 a Curții de Apel Bălți, afirmând că atât prima instanță precum și instanța de apel au examinat cauza bazându-se pe aceleași probe, doar că au fost interpretate în mod diferit.

A invocat că din argumentele intimatului rezultă că acesta nu a participat și nici nu a fost înștiințat despre data și locul examinării mijlocului de transport deteriorat și că nu-i aparține semnătura din Raportul de examinare a mijlocului de transport eliberat de Camera de Comerț și Industrie filiala Bălți. Contrar declarațiilor inițiale, în ședințele de judecată Victor Maicruț și-a schimbat afirmarea că nu a participat la examinare, menționând că deja nu-și amintește acest fapt.

Consideră că aprecierile instanței de apel sunt în contradicție cu prevederile Legii cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr.414 din 22.12.2006, iar circumstanțele de drept sunt în contradicție cu circumstanțele de fapt ale cauzei.

Din conținutul deciziei Curții de Apel Bălți rezultă că unicul temei pentru casarea hotărârii primei instanțe este lipsa semnăturii intimatului în procesul-verbal de constatare a pagubelor nr.10/0316A din 14 martie 2016 întocmit de către SRL „Stop Fraud”, invocându-se încălcarea prevederilor art. 21 alin. (4) al Legii cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr.414 din 22.12.2006, însă concluzia instanței de apel privind neparticiparea intimatului la examinarea mijlocului de transport este una neîntemeiată, ori din materialele cauzei rezultă participarea intimatului la examinarea mijlocului de transport și respectiv că dânsul cunoștea despre rezultatele examinării.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele dosarului atestă faptul că decizia din 07 februarie 2019 a Curții de Apel Bălți a fost expediată pentru cunoștință participanților la proces conform scrisorii de însoțire la 03 aprilie 2019 (f.d. 30, vol.II), fiind recepționată de către recurent potrivit avizului de recepție la 08 aprilie 2019 (f.d.32, vol.II).

Prin urmare, recursul declarat la 04 iunie 2019 de către avocatul Eric Puțuntica în interesele Asociației Profesionale „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule”, a fost depus în termenul stabilit de lege.

În conformitate cu art.439 alin.(2), (3) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

Prin încheierea din 07 august 2019 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de AP „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule”, reprezentată de avocatul Eric Puțuntica, a fost considerat admisibil.

În conformitate cu art. 441 Cod de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Cod de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

În conformitate cu prevederile art. 445 alin. (1) lit. f) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce judecă recursul este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

Examinând argumentele invocate în cererea de recurs în raport cu circumstanțele cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de AP „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule”, reprezentată de Eric Puțuntica, este întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe, din considerentele ce urmează.

Colegiul judiciar consideră necesar să menționeze că nu va formula un răspuns detaliat pentru fiecare argument al recursului, ci va analiza doar motivele decisive pentru soluționarea prezentei cauze (a se vedea cauza García Ruiz vs Spania (Marea Cameră), 21 ianuarie 1999, parag. 26; Moreira Ferreira vs Portugalia (nr. 2) (Marea Cameră); 11 iulie 2017, parag. 84, 98).

Din materialele cauzei rezultă că la 07 decembrie 2015, ora 08.00, s-a produs accidentul rutier cu implicarea automobilele de model „Skoda Fabia”, n/î XXX, condus de Victor Maicruț și de model „Toyota Corolla”, n/î XXX, condus de Vladislav Tricolici. În rezultatul accidentului rutier, în privința conducătorului automobilului de model „Skoda Fabia”, n/î XXX, Victor Maicruț, a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție în baza art. 242 alin. (2) Cod contravențional, prin care a fost sancționat în baza aceluiași articol cu amendă în mărime de 50 unități convenționale și 6 puncte de penalizare (f.d. 11, vol.I).

Conform art. 20 alin. (5) al Legii cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr. 414 din 22 decembrie

2006, drepturile persoanei păgubite prin accident de autovehicul în care autorul și/sau autovehiculul au rămas neidentificați sau posesorul autovehiculului nu are încheiată asigurare obligatorie de răspundere civilă auto se exercită față de Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule, iar despăgubirile se achită în conformitate cu art. 14.

În acest caz, drepturile și obligațiile privind dosarul de daune, constatarea pagubelor, stabilirea și plata despăgubirilor, prevăzute de prezenta lege pentru asigurător, se vor atribui și Biroului Național al Asigurătorilor de Autovehicule.

Conform art. 21 alin. (1) al Legii cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr. 414 din 22 decembrie 2006, la depunerea de către persoana păgubită sau de către reprezentantul acesteia a cererii de despăgubire, asigurătorul sau, după caz, Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule deschide dosar de daune și constată pagubele în conformitate cu art.19 alin.(1) lit. c).

La momentul producerii accidentului rutier, Victor Maicruț, conducătorul automobilului de model „Skoda Fabia”, n/î XXX, deținea poliță de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă (RCA) cu număr de înmatriculare RCAI-001792295 din 15 septembrie 2015 valabilă până la 14 septembrie 2016, eliberată de către CA „Grawe Carat Asigurări” SA pe automobilul de model „Skoda Fabia”, n/î XXX, în baza contractului de asigurare încheiat între CA „Grawe Carat Asigurări” SA și Roman Scoropad (f.d. 12, vol.I).

La solicitarea de achitare a despăgubirii de asigurare adresată de Vladislav Tricolici față CA „Grawe Carat Asigurări” SA, ultima i-a comunicat că posesorul autovehiculului de model „Skoda Fabia”, n/î XXX nu și-a onorat obligația prevăzută de lege de a-și asigura răspunderea civilă ce decurge din cauzarea de daune. Or, răspunderea acestuia nu a fost preluată de către CA „Grawe Carat Asigurări” SA, deoarece nu a fost inclus în contractul de asigurare încheiat între CA „Grawe Carat Asigurări” SA și Roman Scoropad. Totodată, l-a informat că în calitate de persoană păgubită urmează să recupereze paguba nemijlocit de la persoana vinovată conform art. 16 al Legii cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr. 414 din 22 decembrie 2006 sau de la Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule conform art. 33 alin. (1), (3), (4) al Legii cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr. 414 din 22 decembrie 2006 (f.d. 14, vol. I).

Conform art. 21 alin. (2) al Legii cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr. 414 din 22 decembrie 2006, în cazul în care asigurătorul nu a examinat bunurile avariate și nu a încheiat proces-verbal de constatare a pagubelor în termenul specificat la art. 19 alin. (1) lit. c), persoana păgubită este în drept să apeleze la serviciile experților independenți sau ale unităților de specialitate pentru constatarea pagubelor, fără a prezenta asigurătorului bunurile avariate.

La cererea lui Vladislav Tricolici privind determinarea prejudiciului material cauzat în rezultatul accidentării automobilului de model „Toyota Corolla”, Camera de Comerț și Industrie, filiala Bălți, a întocmit la 08 februarie 2016 Raportul de constatare. Conform raportului de constatare se indică că examinarea automobilului s-a efectuat în prezența lui Tricolici Vladislav, Zazulea Ludmila – CA „Grave Carate” SA și Maicruț Victor – conducător auto, aceștia au semnat că participă la

efectuarea examinării automobilului. Totodată, după fixarea în Raportul de constatare a defecțiunilor tehnice stabilite la automobilul accidentat de model „Toyota Corolla”, participanții la examinare Zazulea L., Tricolici V., Maicruț V. s-au semnat precum că au făcut cunoștință cu rezultatul examinării, nefiind indicate careva obiecții la raportul întocmit (f.d. 86-87, vol.I).

Ulterior, la 11 februarie 2016, Camera de Comerț și Industrie, filiala Bălți a întocmit Raportul de expertiză nr. 0379436, conform căruia ca urmare a examinării automobilului, calculelor efectuate, s-a constatat că, costul reparației automobilului de model „Toyota Corolla”, (prejudiciul material) în legătură cu deteriorarea în urma accidentului rutier, la momentul efectuării expertizei constituie 52609 de lei (f.d. 114-118, vol.I).

La 14 martie 2016 de către SRL „Stop Fraud” a fost întocmit procesul-verbal de constatare a daunelor nr. 10/0316A la vehiculul avariat „Toyota Corolla”, n/î XXX (f.d. 17-18, vol.I).

Conform concluziei din actul de evaluare la procesul-verbal de constatare a daunelor nr. 10/0316A din 15 martie 2016, costul reparației pentru restabilirea autovehiculului de model „Toyota Corolla”, n/î XXX, la o stație autorizată de deservire tehnică, cu înlocuirea pieselor avariate, constituie 50 599,97 de lei (f.d.19-20), fiind întocmit și un deviz de reparație în acest sens (f.d. 21-23, vol.I).

În baza Acordului nr. FVS/032/16 privind acordarea despăgubirilor de asigurare din 25 mai 2016, încheiat între Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule, reprezentat de directorul executiv Alina Osoianu și persoana păgubită Vladislav Tricolici, s-a convenit de a fi considerat cazul drept unul neasigurat și s-a convenit achitarea lui Vladislav Tricolici a sumei de 48 099,97 de lei (f.d. 24-25, vol. I).

Ca rezultat, prin ordinul nr. OVS/159 din 10 iunie 2016 „Cu privire la plata despăgubirii de asigurare”, Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule a aprobat despăgubirea de asigurare în sumă de 48 099,97 de lei (f.d. 26, vol. I) și prin ordinul de plată nr. 199 din 20 iunie 2016 lui Vladislav Tricolici i-a fost achitată suma de 48 099, 97 de lei (f.d. 27, vol. I).

Prin cererea de chemare în judecată depusă la 15 mai 2017, în rezultatul adresării prealabile la 09 decembrie 2016 către Victor Maicruț cu pretenție de restituire a sumei de 48 099,97 de lei (f.d. 28, vol. I), AP „Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule”, a solicitat încasarea de la Victor Maicruț în beneficiul AP „Biroului Național al Asiguratorilor de Autovehicule” a despăgubirii de asigurare în sumă de 48 099,97 de lei, a dobânzii de întârziere în sumă de 1349,10 lei și a cheltuielilor suportate pentru constatarea prejudiciului în sumă de 800 de lei, încasarea taxei de stat achitată la depunerea acțiunii în sumă de 1507,48 de lei și a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 2500 de lei (f.d. 1-5, vol.I).

În cadrul examinării cauzei reclamantul AP „Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule” a concretizat cerințele din acțiune, solicitând încasarea de la Victor Maicruț în beneficiul său a despăgubirii de asigurare în sumă de 48 099,97 de lei, a dobânzii de întârziere în sumă de 1349,10 de lei, a cheltuielilor suportate pentru constatarea prejudiciului în sumă de 400 de lei; încasarea cheltuielilor de judecată ce țin de plata taxei de stat achitată la depunerea acțiunii în mărime de 1507,48 lei și a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 2500 de lei (f.d. 126 verso, 128, vol. I).

Fiind investită cu judecarea cauzei, prima instanță la 23 februarie 2018 a ajuns la concluzia că acțiunea depusă de către AP „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule” este întemeiată, fiind dispusă încasarea de la Victor Maicruț în beneficiul AP „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule” cu titlu de despăgubire de asigurare suma de 48 099,97 de lei; cu titlu de dobândă de întârziere suma de 1349,10 de lei și cu titlu de compensare a cheltuielilor de judecată suma de 4407,48 lei (f.d. 129, 137-140, vol.I).

Manifestând dezacord cu hotărârea primei instanței la 28 februarie 2018 Victor Maicruț a declarat apel, solicitând casarea hotărârii din 23 februarie 2018 a Judecătorei Bălți, sediul Fălești și dispunerea efectuării grafoscopice a semnăturii din numele său conținută în Raportul de constatare nr. 0379436 din 08 februarie 2016.

Judecând apelul declarat de către Victor Maicruț, instanța de apel a ajuns la concluzia netemeinicii apelului, și menținerea hotărârii din 23 februarie 2018 a Judecătorei Bălți, sediul Fălești (f.d. 174, 175-181, vol.I).

Totodată prin încheierea din 05 iunie 2018 a Curții de Apel Bălți a fost respins demersul formulat de apelantul Victor Maicruț privind numirea expertizei grafoscopice, din motiv că despăgubirea de asigurare nu a fost achitată în baza raportului de constatare eliberat de Camera de Comerț și Industrie, Filiala Bălți nr.0379436 din 08 februarie 2016, dar în temeiul procesului-verbal de constatare a daunelor din 15 martie 2016 întocmit de SRL „Stop Fraud” (f.d. 172-173, vol.I).

Prin decizia din 24 octombrie 2018 a Curții Supreme de Justiție, s-a admis recursul declarat de Victor Maicruț, reprezentat de avocatul Ghenadie Odobescu, s-a casat decizia din 05 iunie 2018 a Curții de Apel Bălți, cu trimiterea cauzei la rejudecare în Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecată (f.d. 224-236, vol.I).

Prin decizia din 07 februarie 2019 a Curții de Apel Bălți, s-a admis apelul declarat de Victor Maicruț, s-a casat hotărârea din 23 februarie 2018 a Judecătorei Bălți, sediul Fălești, cu emiterea unei hotărâri noi prin care cererea de chemare în judecată înaintată de AP „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule” s-a respins ca neîntemeiată (f.d. 24, 25-29, vol.II).

Pentru a decide astfel, instanța de apel a precizat că la materialele cauzei lipsesc anumite înscrisuri/probe care ar atesta avizarea lui Victor Maicruț despre cuantumul despăgubirilor ce urmează a fi achitate precum și termenul de plată, aspect care urma a fi luat în considerare la emiterea hotărârii. Or, concluzia primei instanțe s-a limitat la faptul că Victor Maicruț ar fi participat la întocmirea raportului de constatare de către Camera de Comerț și Industrie, filiala Bălți, la cererea lui Vladislav Tricolici privind determinarea prejudiciului material cauzat în rezultatul accidentării automobilului de model „Toyota Corolla”.

A specificat că la materialele cauzei lipsesc probe ce ar confirma faptul că Victor Maicruț a participat la întocmirea procesului-verbal de constatare a daunelor din 14 martie 2016 or, Victor Maicruț nu a fost citat pentru a participa la o astfel de procedură și nu și-a exprimat acordul sau dezacordul cu daunele care au fost constatate și în general nu a cunoscut despre asemenea înscrisuri, fapt care este probat prin lipsa semnăturii a lui Victor Maicruț pe procesul-verbal de constatare a daunelor din 14 martie 2016 și actul de evaluare din 15 martie 2016 emise de către SRL „Stop Fraud”, ceea ce constituie o încălcare a prevederilor art. 21 alin. (4) a Legii cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse

de autovehicule nr.414 din 22 decembrie 2006.

Colegiul civil a conchis că AP „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule” nu a adus nici o probă în confirmarea pretențiilor sale.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, analizând situația de fapt în prezenta cauză, în raport cu normele de drept material pertinente, punctează că deși la soluționarea cauzei au fost stabilite pe deplin circumstanțele care au importanță pentru judecarea litigiului în fond, concluziile instanței de apel cu privire la netemeinicia hotărârii primei instanțe sunt incorecte, rezultate din aplicarea greșită și interpretarea eronată de către instanța de apel a normelor de drept material aplicabile la caz, precum și aprecierea arbitrară a probelor prezentate.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că decizia instanței de apel, trebuie să corespundă tuturor normelor de drept, să fie clară, înțeleasă de părțile implicate în proces, și să răspundă în mod expres la toate cererile și obiecțiile formulate de apelant și intimat (Principiul nr. 6 al Recomandării nr. R (84) 5 privind principiile de procedură civilă menite pentru ameliorarea justiției adoptată de Comitetul Miniștrilor al Consiliului Europei la 28 februarie 1984).

Astfel, formulările din conținutul deciziei trebuie să corespundă exigențelor de corectitudine, certitudine, deplinătate, claritate, consecutivitate, logică, elocvență, lipsă de rezerve (necondiționalitate), oficialitate și relevanță.

Potrivit art. 118 alin. (1), (3) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei sînt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

Conform art.130 alin. (1), (2) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la relevanța, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitoare la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea cauzei.

În conformitate cu art. 373 alin. (1), (2) Cod de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță.

În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

În corespundere cu prevederile art. 239 Cod de procedură civilă, hotărîrea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărîrea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

Iar, art. 240 alin. (1) Cod de procedură civilă stipulează că la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării cauzei și admisibilitatea acțiunii.

Colegiul lărgit consideră că concluziile instanței de apel, expuse în decizie, sunt neîntemeiate și constituie temei de casare a acesteia, din următoarele considerente.

Drept relevante pentru judecarea cauzei sunt prevederile art. 4 alin. (1) din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr. 414 din 22.12.2006, prin care persoanele fizice și persoanele juridice care au în proprietate sau utilizare autovehicule supuse înmatriculării pe teritoriul Republicii Moldova sînt obligate să se asigure pentru cazuri de răspundere civilă auto ca urmare a prejudiciilor cauzate prin accident de autovehicul produs în limitele teritoriale de acoperire ale asigurării.

Conform art. 20 alin. (5) din Legea nr. 414 din 22.12.2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, drepturile persoanei păgubite prin accident de autovehicul în care autorul și/sau autovehiculul au rămas neidentificați sau posesorul autovehiculului nu are încheiată asigurare obligatorie de răspundere civilă auto se exercită față de Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule, iar despăgubirile se achită în conformitate cu art. 14. În acest caz, drepturile și obligațiile privind dosarul de daune, constatarea pagubelor, stabilirea și plata despăgubirilor, prevăzute de prezenta lege pentru asigurător, se vor atribui și Biroului Național al Asigurătorilor de Autovehicule.

Conform art. 33 alin. (1), (3) din Legea nr. 414 din 22.12.2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, fondul de protecție a victimelor străzii se instituie în vederea protejării persoanelor păgubite prin accidente produse de autovehicule ai căror proprietari sau utilizatori nu au respectat obligația de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto, de autovehicule neidentificate și/sau obținute pe cale ilicită.

Fondul de protecție a victimelor străzii este destinat plăților de despăgubiri pentru vătămări corporale sau deces dacă autovehiculul sau autorul accidentului a rămas neidentificat, precum și plăților de despăgubiri pentru avarierea ori distrugerea de bunuri și vătămări corporale sau deces dacă proprietarul sau utilizatorul autovehiculului răspunzător de producerea accidentului nu a respectat obligația de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto sau autovehiculul a fost obținut pe cale ilicită.

Potrivit art. 21 alin. (2), (4), (5) din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr. 414 din 22.12.2006, în cazul în care asigurătorul nu a examinat bunurile avariate și nu a încheiat proces-verbal de constatare a pagubelor în termenul specificat la art. 19 alin. (1) lit. c), persoana păgubită este în drept să apeleze la serviciile experților independenți sau ale unităților de specialitate pentru constatarea pagubelor, fără a prezenta asigurătorului bunurile avariate.

Procesul-verbal de constatare a pagubelor se încheie de asigurător, cu participarea asiguratului și/sau a utilizatorului de autovehicul și a persoanei păgubite sau a reprezentantului acesteia, în bază de procură, și se semnează de toți participanții la întocmirea lui.

Eventualele obiecții ale părților cu privire la pagubele constatate se menționează în procesul-verbal sau într-o anexă la acesta.

Cu referire la prevederile enunțate se atestă corectitudinea soluției primei instanțe, prin care a constatat că deoarece asiguratorul CA „Grawe Carat Asigurări” SA nu a încheiat proces-verbal de constatare a pagubelor, persoana păgubită Vladislav Tricolici a apelat la serviciile experților independenți din cadrul Camerei de Comerț și Industrie, filiala Bălți, iar la 08 februarie 2016 expertul N.Istrate în prezența pîrîtului Victor Maicruț, a persoanei păgubite Vladislav Tricolici, cît și a reprezentantului CA „Grawe Carat Asigurări” SA Zazulea Ludmila, în rezultatul examinării automobilului de model „Toyota Corolla”, n/î XXX, a întocmit Raportul de constatare nr.0379436. Raportul menționat a fost semnat de către toți participanții, inclusiv și de către pîrîtul Victor Maicruț, iar careva obiecții referitor la pagubele constatate nu au fost înaintate. Ulterior, același expert în baza Raportului de constatare nr.0379436 din 08 februarie 2016, a întocmit Raportul de expertiză nr.0379436, conform căruia valoarea prejudiciului a fost estimat la suma de 52 609 lei.

Prin urmare, Colegiul menționează că prevederile art. 21 alin. (4) din Legea nr. 414 din 22.12.2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule au fost respectate, circumstanță corect apreciată de către prima instanță.

Argumentul pîrîtului Victor Maicruț precum că dânsul nu a participat la constatarea pagubelor produse în urma accidentului rutier, instanța corect nu l-a reținut, așa cum în Raportul de constatare nr.0379436 din 08 februarie 2016 întocmit de Camera de Comerț și Industrie, filiala Bălți expertul în mod cert indică că cercetările au fost efectuate în prezența pîrîtului Victor Maicruț, a persoanei păgubite Vladislav Tricolici, cît și a reprezentantului CA „Grawe Carat Asigurări” SA Zazulea Ludmila, respectiv Victor Maicruț participând nemijlocit la examinarea automobilului accidentat.

Colegiul menționează, că argumentele invocate de Victor Maicruț privind neparticiparea la procesul de constatare a pagubelor produse, că semnătura din Raportul de constatare nr.0379436 din 08 februarie 2016 nu îi aparține, că prejudiciul solicitat de AP „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule” nu este întemeiat, sunt invocate de către acesta într-un mod formal doar cu scopul de a se eschiva de la plata despăgubirii or, Victor Maicruț nu a prezentat careva probe în susținerea poziției sale, totodată actele care au stat la baza stabilirii cuantumului prejudiciului material achitat de către AP „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule” lui Vladislav Tricolici nu au fost contestate de către acesta.

Aici, Colegiul remarcă că AP „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule” nefiind de acord cu mărimea prejudiciului estimat de Camera de comerț și Industrie Bălți, s-a folosit de dreptul său și a solicitat evaluarea prejudiciului de către întreprinderea specializată „Stop Fraud” SRL, care la 14 martie 2016 a întocmit procesul verbal de constatare a daunelor nr.10/0316A, iar la 15 martie 2016 Actul de evaluare potrivit căruia prejudiciul a fost estimat la suma de 50 599,97 de lei (f.d. 17-20, vol.I).

Potrivit art. 22 alin. (1) in Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr. 414 din 22.12.2006, despăgubirile se stabilesc în baza unui acord scris între persoana păgubită sau

reprezentantul ei legal și asigurător ori, în cazul în care nu s-a ajuns la nici o înțelegere, prin hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă.

Prin urmare, în baza Acordului nr. FVS/032/16 privind acordarea despăgubirilor de asigurare din 25 mai 2016, încheiat între Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule, reprezentat de directorul executiv Alina Osoianu și persoana păgubită Vladislav Tricolici, s-a convenit de a fi considerat cazul drept unul neasigurat și s-a convenit achitarea lui Vladislav Tricolici a sumei de 48 099,97 de lei (f.d. 24-25, vol. I), iar prin ordinul nr. OVS/159 din 10 iunie 2016 „Cu privire la plata despăgubirii de asigurare”, Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule a aprobat despăgubirea de asigurare în sumă de 48 099,97 de lei (f.d. 26, vol. I) și prin ordinul de plată nr. 199 din 20 iunie 2016 lui Vladislav Tricolici i-a fost achitată suma de 48 099,97 de lei (f.d. 27, vol. I).

Astfel, AP „Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule” prin acțiunile sale nici într-un mod nu a influențat și încălcat drepturile lui Victor Maicruț, întrucât în final aceștia au constatat și au achitat păgubitorului Vladislav Tricolici un prejudiciu mai mic decât cel pretins de păgubitor ca rezultat al Raportului de expertiză nr.0379436 din 11 februarie 2016 și Raportului de constatare nr.0379436 din 08 februarie 2016 întocmit de către expertul Camerei de Comerț și Industrie, filiala Bălți, la întocmirea ultimului participând și Victor Maicruț.

Colegiul evidențiază că reieșind din normele legale aplicabile speței, instanța de fond investită cu judecarea cauzei corect a adoptat soluția de admitere integrală a acțiunii or, Victor Maicruț contrar obligațiilor legale nu a încheiat și nu deținea contract de asigurare facultativă cu vreo companie de asigurare, iar AP „Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule” rezultând din obligațiunea legală a reparat lui Vladislav Tricolici prejudiciul material cauzat prin deteriorarea automobilului de model „Toyota Corolla”, n/î XXX, ca urmare a producerii accidentului de circulație din 07 decembrie 2015 din vina lui Victor Maicruț, preluând astfel dreptul de a pretinde și urmări suma achitată de la persoana vinovată de cauzarea prejudiciului.

Mai mult, Victor Maicruț încă în luna decembrie 2015 recunoscând vina și obligația de recuperare a prejudiciului material cauzat în rezultatul accidentului rutier din 07 decembrie 2015, într-un mod formal a invocat nu a participat la constatarea daunelor, nu este de acord cu mărimea prejudiciului pretins, fără însă a prezenta și a combate prin careva probe pertinente că defecțiunile tehnice constatăte la automobilului de model „Toyota Corolla”, n/î XXX, au fost altele decât cele stabilite prin probele prezentate de partea reclamantă și, respectiv care este valoarea concretă a prejudiciului material recunoscută de dînsul. Aici avînd în vedere că Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule a achitat persoanei păgubite Vladislav Tricolici suma de 48 099,97 de lei, care constituie în mod evident o sumă mai mică decât mărimea prejudiciului material pretins inițial de către ultimul în baza Raportului de expertiză nr.0379436, conform căruia valoarea prejudiciului a fost estimat la suma de 52 609 lei, și în baza actului de evaluare la procesul-verbal de constatare a daunelor nr. 10/0316A din 15 martie 2016, prin care costul reparației pentru restabilirea autovehiculului de model „Toyota Corolla”, n/î XXX, a fost estimat la 50 599,97 de lei.

Conform prevederilor art. 33 alin. (8) din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr. 414 din

22.12.2006, în vederea recuperării sumelor cheltuite din Fondul de protecție a victimelor străzii, Biroul Național poate înainta, în limitele despăgubirii de asigurare achitate, acțiune de regres față de persoanele răspunzătoare de prejudiciu.

Iar, conform art. 1415 alin. (1) Cod civil (redacția legii în vigoare până la 01.03.2019), persoana care a reparat prejudiciul cauzat de o altă persoană are dreptul la o acțiune de regres împotriva acesteia, în mărimea despăgubirii plătite persoanei vătămate, dacă legea sau contractul nu prevede altfel.

Colegiul accentuează că AP „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule” a prezentat suficiente probe în confirmarea pretențiilor sale, iar prima instanță corect a constatat temeinicia pretențiilor privind încasarea în ordine de regres a sumei de 48 099,97 lei achitată de către AP „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule” lui Vladislav Tricolici.

Cu referire la pretenția privind încasarea dobânzii de întârziere pretinsă de către AP „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule”, Colegiul menționează că în rezultatul admiterii pretenției principale prima instanță corect a apreciat și necesitatea încasării în temeiul art. 617, 618, 619 Cod civil (în redacția legii până la 01.03.2019) a dobânzii de întârziere în mărime de 1349,10 de lei, or de la data recepționării pretenției din 09 decembrie 2016 a AP „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule” privind achitarea benevolă a sumei de 48 899,97 de lei în termen de 7 zile, de către Victor Maicruț nu a fost întreprinsă nici o acțiune de plată benevolă a sumei pretinse, cât și nu s-a contestat în careva mod suma dată.

În acest context, instanța de recurs reține ca greșită și contrară prevederilor normelor de drept procedural enunțate, concluzia instanței de apel de casare a hotărârii primei instanțe și emitere a unei hotărâri noi de respingere a acțiunii depuse de AP „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule”, fiind întemeiată critica recurentului în sensul că instanța de apel a interpretat în mod eronat legea și a dat o apreciere arbitrară probelor prezentate.

Totodată, Colegiul precizează că instanța de apel a examinat cererea de apel superficial, fără să dea o apreciere obiectivă tuturor circumstanțelor cauzei, precum și probelor anexate la dosar, care se impunea în mod evident pentru soluționarea corectă a litigiului.

Prin urmare, Colegiul constată că instanța de fond a examinat pricina sub toate aspectele, stabilind corect raportul juridic litigios, circumstanțele de fapt caracteristice raportului juridic, legea materială și procedurală aplicabilă cazului. De asemenea, prima instanță a creat participanților la proces, condiții obiective și echitabile, pentru exercitarea drepturilor și obligațiilor procedurale, fapt ce se încadrează în asigurarea dreptului părților la un proces echitabil, garantat de art.6 CEDO.

Așa fiind, Colegiul reține că este întemeiată și legală hotărârea din 23 februarie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul Fălești, din care motive urmează a fi menținută, iar decizia din 07 februarie 2019 a Curții de Apel Bălți prin care s-a admis apelul declarat de Victor Maicruț, este neîntemeiată, fapt care impune de a considera recursul declarat AP „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule” întemeiat și care necesită a fi admis cu casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În conformitate cu prevederile art. 445 alin. (1) lit. f) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de AP „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule”, reprezentată de avocatul Eric Puțuntica.

Se casează decizia din 07 februarie 2019 a Curții de Apel Bălți și se menține hotărârea din 23 februarie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul Florești, adoptată în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Asociația Profesională „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule” împotriva lui Victor Maicruș, intervenient accesoriu Vladislav Tricolici privind încasarea despăgubirii de asigurare și dobânzii de întârziere.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Svetlana Filincova

Dumitru Mardari

Nina Vascan

Victor Burduh